

Klinika za dječje bolesti

Oberiter, Vlado

Source / Izvornik: **Anali Kliničke bolnice "Dr. M.Stojanović", 1985, 24, 27 - 39**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:220:615400>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Sestre milosrdnice University
Hospital Center - KBCSM Repository](#)

ANALI KLINIČKE BOLNICE »DR M. STOJANOVIĆ«

Vol. 24, Posebno izdanje, br. 2

KLINIČKA BOLNICA
»DR MLADEN STOJANOVIĆ«
ZAGREB 1845-1985

Zagreb, 1985.

KLINIKA ZA DJEČJE BOLESTI

Vlado Oberiter

Dječji odjel, u tadašnjoj *Bolnici milosrdnih sestara*, osnovan je 1904. god. Osnovao ga je *dr Radovan pl. Marković*, koji je u toj bolnici radio od 1900. god. Značajno je, da je *dr Radovan pl. Marković* bio prvi educirani pedijatar (specijalizirao je pedijatriju u bečkoj klinici). To je ujedio bio i prvi dječji odjel u Hrvatskoj.

Radovan Marković (1884—1920) je bio ugledan liječnik, dobar pedijatar, koji se pored kliničke pedijatrije bavio i socijalnom pedijatrijom, o čemu svjedoče njegovi brojni radovi. Iz podataka iz starijih *Liječničkih vjesnika*, vidi se da je 1893. u Zagrebu umiralo čak 82% djece bez liječničke pomoći. Stoga se *Marković* borio za smanjenje smrtnosti novorođenčadi i dojenčadi pa se tako u svojim člancima »O zagrebačkoj djeci koju hranitelji odgajaju« i »Pomožimo najslabijima« (1905), kritički osvrnuo na visoki pomor, osobito nezakonite dojenčadi. Osobita je njegova zasluga što je napisao tada najbolju knjigu o puerikulturi, o zdravlju i bolestima djece, pod naslovom: »Dječja njega — upute mladoj majci« (1903). Pored toga je publicirao više stručnih članaka s područja pedijatrije, kao: »O spastičnoj diplegiji« te vrlo opširne radove o skarlatini i difteriji, a napisao je i rad »O sarkomu rodnice«.

Sudjelovao je vrlo aktivno u borbi protiv tuberkuloze pa je bio član *Povjereništva za suzbijanje tuberkuloze u Hrvatskoj*. Zalagao se za uvođenje i razvoj školske higijene i objavio više članaka o zdravlju i potrebi postojanja ambulante za školsku djecu, kao npr.: »Školski liječnici« i »Gradski liječnik za djecu u Zagrebu«. Sudjelovao je pri izgradnji i osnivanju prvog *Gradskog dječjeg ambulatorija* u Zagrebu (1. siječnja 1908). Već je tada tražio da na 1000 učenika bude jedan liječnik, koji će voditi brigu o njihovu zdravstvenom stanju.

Kao ugledni i istaknuti zdravstveni radnik, dobar stručnjak i reformator, višegodišnji urednik *Liječničkog vjesnika* (1905—1908), bio je jedan od najspremnijih, najnaprednijih i najrealnijih pobornika izgradnje hrvatskog zdravstva i liječništva.

Već je tada *Marković* uvidio potrebu prakticiranja svih liječnika iz pedijatrije u *Dječjem odjelu* pa je to svojim zahtjevima tražio i obrazložio. Iz rasprave u *Liječničkom vjesniku* se vidi da je imao ispravne stavove o razvitku rodilišta i primaljskog učilišta u Zagrebu. Tražio je da se u »Babičku školu« uvede nastava iz pedijatrije. Svoje je progresivne ideje iznosio i u tisku pa je tako napisao: »*Nauku o zdravlju*«, kao priručnik za srednje škole i opsežnu knjigu »*Narodno zdravlje*« u 3 sveska. Osim toga je objavio mnoge popularne članke i rasprave u raznim dnevniciima i pučkim listovima i na taj je način prvi pristupio zdravstvenom prosvjećivanju naroda.

Kao zastupnik u Saboru (1906—1918), sudjelovao je u raspravama i u kreiranju nekih pozitivnih zdravstvenih zakona, o čemu je pisao u *Liječničkom vjesniku*, npr: »Osvrt na zakonsku osnovu u zdravstvu« (1906) te »Osnova zakona o uređenju zdravstvene službe« (1918). Od 1918. do 1919. bio je povjerenik za zdravstvo *Zdravstvenog vijeća Kraljevine SHS* i član *Narodnog vijeća*, i dalje nastavljajući svoju djelatnost, tražeći reformu zdravstva i prikazujući tomu u prilog teške zdravstvene prilike u Hrvatskoj. U čitavo to vrijeme, sve do svoje pre-rane smrti (1920), radio je u *Dječjem odjelu*, kao šef i primarni liječnik. Tu se bavio ne samo raznim problemima iz pedijatrije, nego i zaraznim bolestima u djece, jer su se tada u *Dječjem odjelu* liječila sva bolesna djeca pa tako i ona oboljela od zaraznih bolesti.

Nakon smrti *Markovića*, šefovstvo *Dječjeg odjela* preuzima *dr Ljudevit Kobali*, kod kojeg je specijalizirala *dr Darinka Čepulić*, pa je ona kasnije i vodila *Dječji odjel*, od 1940. do 1946. god. Iz postojeće dokumentacije se vidi, da je 1938. godine *Dječji odjel* raspolagao sa 44 postelje, a 1942. g. taj se broj povisio na 78. Tada je *Dječji odjel* bio lociran u staroj zgradi, sadašnjoj staroj zgradi nuklearne medicine, a početkom 1947. godine premješten je na IV kat nove zgrade (u svoje sadašnje prebivalište). Tada već raspolaze s 80 postelja. 1946. g. šef *Dječjeg odjela* je bila *prim. dr Feda Fišer-Sartorius*, a 1947. *prim. dr Gustav Jungwirth*, kojega je u 1948. godini zamijenio *dr Boris Mravunac*. Od 1949. godine, šef Dječ-

Otvorenje Odjela za nedonošćad u *Dječjem odjelu* 1954. godine. Od lijeva na desno: *M. Krsnik*, *V. Holjevac* (predsjednik Grada) i tadanji predstojnik *Dječjeg odjela G. Jungwirth*, koji pokazuje novonabavljene inkubatore.

jeg odjela je *prim. dr Gustav Jungwirth*, a broj liječnika na specijalizaciji, koji se do tada kretao od dva do tri, povećava se na 5, a zatim na 8. Prvi specijalist u *Dječjem odjelu* je uz šefa bio od 1952. *dr Vlado Oberiter*. 1954. je osnovan, kao pomoć UNICEF-a, *Centar za nedonoščad* s 24 postelje, a uvedeni su i prvi inkubatori u Hrvatskoj. Ovaj je Centar primao djecu iz cijele Hrvatske, ali i veliki broj djece iz susjedne Bosne.

Osnivanjem *Centra za nedonoščad (1954)* pokazala se veća potreba za majčini mlijekom pa je Odjel uveo majke dojilje, a već ranije osnovana mliječna kuhinja, tada je znatno proširila svoju djelatnost.

Već je tada broj postelja porastao i kasnije je dosegao 112 postelja, koliko ih i sada ima. Bivši specijalizanti *Dječjeg odjela* sada su istaknuti pedijatri, šefovi dječjih odjela i dječjih dispanzera diljem cijele Hrvatske. Od liječnika koji su radili u *Dječjem odjelu*, umrli su *dr Branko Gmajner* 1960, *prim. dr Kate Dogan* 1981. i *dr Zora Glumac*.

Prva generacija polaznica Škole za dječje negovateljice s nastavnicima, školske godine 1960/61.

Nakon odlaska u mirovinu *prim. Jungwirtha*, dolazi za šefa *prim. dr Emil Najman*, koji je bio najprije šef i predstojnik *Dječjeg odjela*, a kasnije i *Klinike Stomatološkog fakulteta*, sve do svojeg odlaska u mirovinu 1977. Bio je redoviti profesor *Stomatološkog fakulteta* i izvanredni profesor *Medicinskog fakulteta*. Od 21. veljače 1971. *Dječji odjel* i službeno postaje klinika *Stomatološkog fakulteta*. Nekoliko se godina obavljala nastava i vršile se vježbe za studente *Medicinskog fakulteta* u tadašnjem *Dječjem odjelu* (od 1964. do 1968), a nakon toga za studente *Stomatološkog fakulteta*. Nakon odlaska *prof. Najmana* u mirovinu, za predstojnika Klinike je bio izabran *prof. dr V. Oberiter*, koji je bio ujedno i predstojnik *Pedijatrijske katedre Stomatološkog fakulteta*. 1981. godine, *Oberiter* je izabran za redovitog profesora *Medicinskog fakulteta* u Zagrebu i od tada *Dječji odjel* postaje nastavna baza i za studente medicine.

Dječji odjel, a kasnije Klinika, trajna je baza za edukaciju liječnika opće medicine, liječnika na specijalizaciji iz pedijatrije, specijalizaciji iz školske medicine i ostalih srodnih grana, kao i za edukaciju i praktički rad učenica *Srednje medicinske škole* kao i *Više medicinske škole*. 1956. godine, *Najman* je osnovao i organizirao prvu *Školu za dječje njegovateljice* u Zagrebu.

1957. g. Odjel je bio organizacijski i stručno podijeljen na tri odsjeka: *Odsjek za veliku djecu*, *Odsjek za dojenčad* i *Centar za nedonoščad*, a prvi šefovi tih odsjeka su bili *V. Oberiter*, *Željka Reiner-Banovac* i *B. Gmajner*. Od 1964. godine Klinika je organizirana u nekoliko odsjeka, prema određenim supspecijalističkim granama unutar pedijatrije, da bi se 1974. službeno organizirala u odjele i odsjeke koji i sada postoje.

SADAŠNJA ORGANIZACIJA KLINIKE

Klinika za pedijatriju ima kapacitet od 112 postelja. Od toga, 24 su za nedonoščad, 48 za dojenčad i 40 za manju i veću djecu. Klinika je organizirana u slijedeće odjele i odsjeke:

1. Kardiološko-nefrološko-metabolički odjel,
2. Respiratorno-alergološko-endokrinološki odjel,
3. Neurološko-hematološko-gastrointestinalni odjel,
4. Odsjek za nedonoščad (Centar za nedonoščad),
5. Laboratorij.

Ukupni broj liječnika u Klinici je: 16 specijalista, 2 liječnika na specijalizaciji i 4 liječnika specijalizanta iz drugih zemalja (Sirija, Palestina). Predstojnik *Klinike za pedijatriju* je redoviti profesor *Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*.

Stručna i znanstvena zvanja liječnika:

- 2 redovita profesora,
- 2 docenta,
- 5 doktora znanosti,
- 3 magistra znanosti,
- 9 liječnika primarijusa,
- 1 inž. biokemije, specijalist kliničke biokemije,
- 1 inž. kemije.

U Klinici su zaposlene 124 osobe. *Prema profilima:*

- 1 šef Klinike
- 1 glavna sestra
- 15 liječnika specijalista
- 2 liječnika na specijalizaciji
- 2 biokemičara
- 2 više medicinske sestre
- 59 srednjih medicinskih sestara
- 4 tehničara (laboranta)
- 2 fizioterapeuta
- 9 dječjih njegovateljica

- 2 bolničarke
- 2 Službenika sa SSS
- 3 Službenika sa NSS
- 2 Odgojiteljice VSS.

Klinika za pedijatriju je jedan od vodećih dječjih odjela u SR Hrvatskoj. Klinika je nastavna baza za studente *Medicinskog i Stomatološkog fakulteta*. Ustanova je u kojoj se vrši specijalizacija iz pedijatrije, polaganje specijalističkih ispita iz pedijatrije, edukacija liječnika školske medicine, stomatologije i liječnika pripravnika, kao i baza za edukaciju srednjeg medicinskog osoblja. Veći broj liječnika sudjeluje u različitim postdiplomskim studijama, kao predavači *Medicinskog i Stomatološkog fakulteta*. U Klinici se vrši i ispitivanje lijekova. Suraduje sa svim sveučilišnim klinikama u Jugoslaviji, a povezana je i sa *Sveučilišnom klinikom u Hamburgu* (prof. *Fram doc. Willi*), s *Dječjom Klinikom u Zürichu* (prof. *Prader*), s *Kardiološkim odjelom Dječje klinike u Zapadnom Berlinu* (prof. *Bein*), s *Bolnicom Bicetre u Parizu* (prof. *Allagille*) *Sveučilišnom klinikom Eppendorf u Hamburgu* (prof. *Schulte*).

Od 1961. g. do danas, iz Klinike su objavljena u inozemnim stručnim časopisima 22 stručna i znanstvena rada.

Na inozemnim, svjetskim i internacionalnim kongresima i drugim skupovima, suradnici Klinike su iznijeli 13 stručno znanstvenih referata.

PUBLICIRANI RADOVI

Prof. dr sci. Vlado Oberiter je do sada publicirao 187 radova, od toga 37 znanstvenih, 84 stručna od posebnog značenja i 86 stručnih radova.

Doc. dr sci. Željka Reiner-Banovac, publicirala je ukupno 123 rada, od toga 30 znanstvenih, 42 stručna od posebnog značenja, 31 stručni rad, 7 enciklopedijskih članaka, 7 sažetaka kongresnih saopćenja, 3 nastavna teksta i 3 ostale publikacije.

Prim. dr sci. Višnja Fabečić-Sabadi je publicirala ukupno 91 rad, od toga 15 znanstvenih, 35 stručnih od posebnog značenja, 35 stručnih radova i 6 sinopsisa.

Prim. dr sci. Magda Kadrnka-Lovrenčić je publicirala ukupno 60 radova, od toga 33 znanstvena i 27 stručnih.

Prim. dr Dragica Rudar je publicirala ukupno 66 radova.

Doc. dr Tomislav Franjo Hajnčić publicirao je ukupno 81 rad, od toga je klasificirano 71 i to kao znanstvenih 26, stručnih od posebnog značenja 13, a 32 kao stručni radovi.

Prim. dr mr sci. Ljerka Schmutzer publicirala je ukupno 45 radova, 9 znanstvenih, 1 magisterski rad, 14 stručnih od posebnog značenja, 11 stručnih i 1 pregled.

Dr Zvonimir Jurčić je publicirao ukupno 60 radova.

Dr mr sci. Jasna Knežević je publicirala ukupno 14 radova.

Prim. dr Dušanka Bajakić je publicirala ukupno 37 radova.

Dr mr sci. Ljerka Cvitanović je publicirala ukupno 8 radova.

Dr Eva Verona je publicirala ukupno 18 radova.

Dr Vlasta Sykora je publicirala ukupno 8 radova.

Dr Željka Kokoš je publicirala ukupno 21 rad, 1 znanstveni, 12 stručnih od posebnog značaja i 8 stručnih.

Dr Tanja Lukanović je publicirala ukupno 8 radova.

Dr Vanja Zah je publicirala ukupno 7 radova.

Prof. dr sci. Emil Najman je publicirao ukupno 90 radova, od toga 32 znanstvena, 32 stručna od posebnog značenja, 26 stručnih, 7 enciklopedijskih i 5 ostalih članaka.

SADAŠNJA ORGANIZACIJA KLINIKE

Kardiološko-nefrološko-metabolički odjel

Kardiološko-nefrološko-metabolički odjel se dijeli u *Kardiološki odsjek* i *Nefrološko-metabolički odsjek*.

Kardiološki odsjek broji 15 postelja. U kardiološkoj dijagnostici, koja je vrlo komplicirana, vrši se niz pretraga, kao što su krivulja boje, fonokardiografija, kateterizacija srca, angiografija, i chokardiografske pretrage. Uz Odsjek postoji i *EKG* i *Fonokardiografski laboratorij*. U Odsjeku rade 3 liječnika.

Nefrološko-metabolički odsjek ima 15 postelja. Obrada nefroloških bolesnika vrši se po najsvremenijim metodama, kao što su: izotopne pretrage, ultrazvučne pretrage, biopsije bubrega uz imunološku obradu. Posebno se obrađuje ureterolitijaza. Odsjek je vodeća ustanova u Hrvatskoj za otkrivanje i liječenje niper-tenzija dječje dobi, kao i otkrivanje metaboličkih razloga nastanka kamenca. U *Metaboličkom odsjeku* se naročito bave metabolizmom D vitamina i kalcija.

U Odsjeku rade 2 liječnika.

Respiratorno-alergološko-endokrinološki odjel

Respiratorno alergološko-endokrinološki odjel se dijeli u *Respiratorno alergološki odsjek* i *Endokrinološki odsjek*.

Respiratorno alergološki odsjek raspolaže s 19 postelja.

Odjel se posebno bavi ranom dijagnostikom anomalija i ostalih promjena respiratornog trakta. Razvijena je uska suradnja s ostalim zavodima i klinikama, koje se bave istom problematikom. Posebno se obrađuju svim suvremenim dijagnostičkim metodama pretrage, imunološki uvjetovane plućne promjene, kao i atopijske bolesti i provodi njihovo liječenje. U Odjelu se vrše alergološka kutana testiranja. U Odsjeku rade 2 liječnika.

Endokrinološki odsjek raspolaže s 10 postelja. U njemu se obrađuju sve endokrinološke bolesti, a naročito dijabetes, kao i smetnje rasta i razvoja. Ovaj je odsjek usko povezan sa *Centrom za dijabetes »Vuk Vrhovac«* kao i sa *Zavodom za endokrinologiju* Bolnice. U odsjeku se provodi i najsvremenije liječenje dijabetičke kome u ketoacidozi.

Endokrinološki odsjek je vodeći centar za dijabetes dječje dobi u SR Hrvatskoj. U Odsjeku rade 2 liječnika.

Neurološko-gastroenterološko-hematološki odjel

Neurološko-gastroenterološko-hematološki odjel se dijeli: na *Neurološki odsjek*, *Gastroenterološki odsjek* i *Odsjek za hematologiju i onkologiju*.

Neurološki odsjek ima 10 postelja. Provodi se dijagnostika bolesti središnjeg živčanog sustava. Odsjek se bavi problematikom dječjih konvulzija, kao i problema glavobolje djece.

Uz *Neurološki odsjek* postoji i *EEG laboratorij*.

Organiziran je timski rad s radiolozima, neurokirurzima i okulistima. U Odsjeku rade 2 liječnika.

Gastroenterološki odsjek ima 10 postelja. Naročito je razvijena dijagnostika bolesti jetre, kao i tretiranje teških akutnih poremećaja prehrane, uz potrebu enteralne i potpune parenteralne prehrane. Naročita se pažnja posvećuje ispitivanju metabolizma žučnih kiselina i kroničnom poremećaju prehrane. U Odsjeku radi 1 liječnik.

Odsjek za hematologiju i onkologiju raspolaže s 9 postelja. U Odsjeku se liječe svi oblici akutnih leukemija kao tumori koji se javljaju u dječjoj dobi. Odsjek se naročito bavi problemom anemija uslijed manjka željeza, kao i promjenama imunoloških mehanizama oboljelih od anemije. Postoji organizirani timski rad s radiologom, onkologom, endokrinologom, patologom i citologom. U Odsjeku radi 1 liječnik.

Odsjek za nedonošćad (Centar za nedonošćad)

Odsjek za nedonošćad raspolaže s 24 postelje, od kojih je 15 inkubatora. Godišnje se prima oko 200 djece. Centar ima status jedinice za specijalnu njegu. Uvedena je endotrahealna intubacija, unapređena je parenteralna prehrana i proširena neurološka obrada, s osobitim naglaskom na detekciju intrakranijalnog krvarenja (CT mozga).

Vrši se nadzor nad psihomotornim razvojem ugrožene novorođenčadi. U Odsjeku rade 2 liječnika.

Laboratorij

U *Laboratoriju* se vrše hematološke pretrage, pretrage urina, imunokemijske pretrage, određivanje šećera u krvi i određivanje klorida u znoju, kao i određivanje bilirubina.

Laboratorij radi i za *Polikliničku specijalističku službu*.

Specijalistička poliklinička služba

U sklopu Klinike postoji *Ambulanta za opću pedijatriju* i 10 supspecijalističkih ambulanta i to: *Neurološka*, *Kardiološka*, *Ambulanta za hipertenzije*, *Respiratorna*, *Alergološka*, *Endokrinološka*, *Hematološka*, *Neurološka*, *Gastroenterološka* i *Ambulanta za razvoj nedonošćadi*. Uz endokrinološku ambulantu postoji i savjetovalište za dijabetičare. U svim tim ambulantama se pregledavaju djeca koja su upućena na supspecijalistički pregled kao i djeca koja su liječena u odjelima klinike.

Kretanje primitaka bolesnika u razdoblju od 1947. do 1983. godine

Iz tablice 1 se vidi da se broj primljene bolesne djece, od 1947. godine, povećao 3 puta. Od 1980. godine, broj primljenih bolesnika je veći od 2000.

Broj nedonoščadi je u stalnom porastu; 1983. bilo je primljeno 213 nedonoščadi.

Prosjek ležanja posljednjih se godina smanjio i iznosi 17,4 dana. Iskorištenost kapaciteta u posljednje 2 godine je 96,7 u 1982. i 97,6% u 1983. godini. Razlog smanjenja iskorištenosti kapaciteta je pregradnja, zbog koje je broj postelja bio smanjen za 5.

Godina	Odjel	Nedonoščad
1947.	619	
1948.	645	
1949.	758	
1950.	631	
1951.	662	
1952.	742	
1953.	630	
1954.	1 202	
1955.	1 519	
1956.	1 461	134
1957.	1 574	135
1958.	1 499	139
1959.	1 425	124
1960.	1 535	138
1961.	1 423	128
1962.	1 643	126
1963.	1 597	131
1964.	1 617	131
1965.	1 879	140
1966.	1 939	148
1967.	1 724	128
1968.	1 779	130
1969.	1 834	131
1970.	1 915	154
1971.	1 836	155
1972.	1 804	149
1973.	1 801	139
1974.	1 838	167
1975.	1 827	179
1976.	1 805	149
1977.	1 770	198
1978.	1 767	197
1979.	1 896	190
1980.	2 183	157
1981.	2.225	189
1982.	2.160	193
1983.	2 065	214
1984.	2 143	203

Napomena: Centar za nedonoščad je oformljen 1956. godine.

Tab. 1. Broj hospitaliziranih od 1947. do 1983.

Godina	B.o. dani	Prosje. lež.	Iskorištenost %
1960.	44 657	25,3	109,2
1961.	44 697	28,0	109,3
1962.	48 689	26,3	119,1
1963.	50 090	27,3	122,5
1964.	48 471	23,9	118,2
1965.	44 216	21,9	107,0
1966.	39 862	19,1	97,0
1967.	42 226	22,8	102,0
1968.	37 989	19,9	92,0
1969.	38 021	19,3	93,0
1970.	40 137	19,4	102,8
1971.	39 820	20,0	95,5
1972.	40 622	20,8	99,9
1973.	39 731	20,5	96,9
1974.	41 945	20,9	102,7
1975.	39 859	19,9	98,8
1976.	40 940	20,5	99,7
1977.	40 324	20,5	97,8
1978.	40 537	20,6	101,3
1979.	42 554	20,4	100,9
1980.	40 950	17,5	99,1
1981.	40 314	16,7	100,2
1982.	41 178	17,5	96,7
1983.	39 655	17,4	97,6

Tab. 2. Ostvareni b.o. dani, prosjek ležanja i iskorištenost kapaciteta.

Ambulanta	1980.	1981.	1982.	1983
Hitna ambulanta	7 956	9 444	8 906	8 563
Nefrološka	2 712	3 363	3 176	3 432
Hematološka	707	942	818	694
Gastroenterološka	676	688	727	763
Nedonošćad	237	338	337	311
Respiratorna	1 554	1 530	1 653	1 335
Kardiološka	1 393	1 905	2 118	1 941
Neurološka	884	1 073	963	996
Endokrinološka	809	1 130	1 246	1 381
Ukupno		1978.	14 341	
		1979.	14 733	
		1980.	16 983	
		1981.	20 413	
		1982.	19 942	
		1983.	19 401	

Tab. 3. Kretanje broja pregleda u specijalističkoj polikliničkoj službi

RAZVOJNI PLAN KLINIKE

Kardiološko-nefrološko-metabolički odjel

Kardiološki odsjek je jedan od vodećih kardioloških centara u SR Hrvatskoj za ispitivanje prirođenih srčanih grešaka. Broj djece rođene s prirođenim greškama srca je godišnje 8‰. Kako se u SR Hrvatskoj rađa godišnje od 70 000 djece, može se očekivati da se 560 djece rodi s prirođenom greškom srca. Određeni broj djece ima takve oblike srčane greške, koji se moraju odmah ili kratko vrijeme nakon poroda dijagnosticirati, zbog mogućeg kirurškog liječenja. Kako u SR Hrvatskoj postoji još samo jedan centar (*Dječja klinika Rebro*) za dijagnosticiranje prirođenih srčanih grešaka, može se očekivati da će se godišnje u naš *Kardio-*

loški odsjek primati oko 260 djece s prirodnom srčanom greškom. Kako će to biti jedan od najkompletnijih centara za dijagnostiku srčanih bolesti, neophodno je potrebno formiranje timova za dijagnosticiranje srčanih grešaka kao i timova za hitnu kateterizaciju srca novorođenčadi u svako doba dana i noći. Treba čim prije omogućiti naobrazbu pedijatra-kardiologa, slanjem na usavršavanje u druge kardiološke klinike, putem stipendiranja.

Nefrološki odsjek. I dalje će se razvijati moderna neinvazivna dijagnostika u ispitivanju bubrežnih funkcija. U liječenju urinarnih infekcija, primijenit će se najsvremenija ispitivanja, osobito u diferencijaciji gornjeg i donjeg urinarnog trakta. Uvest će se i daljnje proširenje cistometrijskih studija u ispitivanju patogeneze enureze. Odsjek će postati centar za registraciju hipertenzija u djece u SR Hrvatskoj. Potrebno je da se educira jedan radiolog, koji će se baviti samo pedijatrijskom nefrologijom. Treba nabaviti jedan metabolički krevet, za ispitivanje metaboličkih poremećaja.

Respiratorno — alergološko — endokrinološki odjel

Respiratorno alergološki odsjek. Sve veći broj bolesnika s kroničnim respiratornim bolestima dječje dobi traži što potpunije ispitivanje i proučavanje respiratornih funkcija. Zato je neophodno potrebno nabaviti pletizmograf, spirometre i astrup aparat. Sve veća učestalost teških akutnih respiratornih infekcija, naročito dojenčadi s bronhopneumonijom i respiratornom insuficijencijom, traži specijalnu njegu i skrb, što zahtijeva nabavku aspiratora s monitoriranjem. Dalje će se razvijati ispitivanje imunoloških poremećaja i promjena u nastanku atopijskih bolesti.

U perspektivnom planu treba predvidjeti osposobljavanje još jednog liječnika alergologa i kliničkog imunologa te jedne medicinske sestre za izvođenje spirometrije. Bilo bi neophodno da se bolestima dišnih putova bavi jedan dječji radiolog u svrhu što bolje radiološke dijagnostike.

Potrebno je da se kisik uvede u sve sobe kao i da se uvedu klima uređaji na cijelom Odjelu.

Endokrinološki odsjek. Budući da se u Odsjeku provodi najsvremenije liječenje dijabetičnih koma, omogućeno je svakodnevno primanje bolesnika u tim stanjima iz cijele SR Hrvatske, što zahtijeva uvođenje specijalne njege. Planirano je osnivanje jedinice za funkcionalno testiranje, koja bi radila svakog dana, kao i proširenje *Savjetovaništa za dijabetičnu djecu*, koje bi također radilo svakodnevno. I dalje će se ispitivati nove metode liječenja dijabetičara, i istraživati dijabetes u djece.

Neurološko — gastroenterološko — hematološki odjel

Neurološki odjel. Osnovat će se kompletni laboratorij za neurološku dijagnostiku likvora. Potrebno je otvoriti radno mjesto psihologa, jer je sadašnji psiholog u dopunskom radu, a 90 sati mjesečno je nedostavno za normalnu psihološku obradu svih bolesnika. Treba uvesti dvodimenzionalno eho ispitivanje bolesnika u dječjoj dobi, kao i cjelonočno poligrafsko snimanje EEG-a.

Gastroenterološki odsjek. Osnovat će se jedinica za digestivnu reanimaciju, u kojoj će se zbrinjavati bolesnici s teškim akutnim poremećajima prehrane.

Treba osnovati i *Kabinet za endoskopsku pedijatrijsku dijagnostiku i biopsije*. Za takav razvoj gastroenterologije, potrebna je nabavka dječjeg endoskopa i sonde za biopsiju, kao i edukacija još jednog liječnika specijalista.

Hematološki odsjek. Proširiti će se započeta ispitivanja djece s malignomima u vrijeme i nakon kemo- i radioterapije, i to njihovog endokrinološkog i imunološkog sustava. Proširiti će se istraživanja poremećaja hemostaze u ranoj dječjoj dobi, oboljelih od akutnih i kroničnih bolesti jetre. Nastavit će se sistematska i prospektivna ispitivanja imunokompetentnosti gastrointestinalnih funkcija uz sideropeniju. Zbog toga se u perspektivnom planu predviđa jedan citolog. U cilju smanjenja intrahospitalnih interkurentnih infekcija djece s malignim bolestima na najišu moguću mjeru, treba omogućiti formiranje odvojenih soba.

Odsjek za nedonoščad (Centar za nedonoščad)

Treba unaprijediti terapiju kisikom i metode umjetnog disanja. U tu svrhu potrebno je kontinuirano transkutano mjerenje PO₂, a moraju postojati mogućnosti različitih oblika primjene kisika. Za primjenu ove terapije potrebni su inkubatori za intenzivnu njegu, maske za dovod kisika te respiratori koji omogućuju terapiju kroz CPAP ili mehaničku ventilaciju. Neophodno je potrebno nabaviti tubuse i laringoskope različite veličine, kao i monitore za praćenje rada srca i respiracije, koncentracije kisika u inkubatoru, kao i infuzijskih crpki. Tim bi *Centar za nedonoščad* prerastao u odjel za ugroženu novorođenčad, koji bi zbrinuo svu ugroženu novorođenčad, bez obzira na njihovu porođajnu težinu. Otvaranje jedinice za intenzivnu njegu zahtijeva 24-satnu prisutnost liječnika i medicinskih sestara što neminovno iziskuje povećanje broja osoblja u *Centru za nedonoščad*. Kako je naš centar, uz *Centar za ugroženu novorođenčad* u *Klinici Rebro*, jedini takve vrsti u SR Hrvatskoj, a zbog svoje specifičnosti se takvi centri ne mogu otvarati uz svaki dječji odjel, neophodno je potrebno organizirati takvu jedinicu za intenzivnu njegu.

Laboratorijski odsjek Klinike

Kako se u Laboratoriju postepeno povećava broj hematoloških pretraga, predviđa se nabava manjeg brojača krvnih stanica. Za ispitivanje prirodnih i stečenih oblika imunodeficijencije, predviđa se nabavka laserskog nefelometra. Kako je u dnevnoj praksi neophodno odrediti acidobazni status na odjelu, treba nabaviti aparat za određivanje acidobaznog statusa. Treba uvesti i određivanje elektrolita na odjelu. Naročita pažnja će se posvetiti ispitivanju metabolizma kalcija, u sklopu ispitivanja etiologije i patogeneze urolitijaze, pa treba nabaviti aparat na principu selektivnih elektroda.

Specijalistička poliklinička služba

S obzirom na sve veći broj djece u polikliničkoj i supspecijalističkoj službi, kao i sve veću diferencijaciju u obradi bolesnika, potrebno je da se rad u svim navedenim ambulantom odvijava svakodnevno. Za takvu organizaciju rada potrebno je više kadrova. Rad u supspecijalističkim ambulantom mora biti visoko izdiferenciran, tako da bi se mogao smanjiti broj hospitalizacija.

PROGRAM ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKOG RADA U KLINICI

Na području znanstveno-istraživačkog rada obrađivat će se slijedeće teme:

1. Hipertenzija i HLA,
2. Celularni i humoralni imunitet oboljelih od glomerulopatija,
3. Eho-nfrografija i ispitivanje volumena bubrega,
4. Eho-kardiografija u otkrivanju srčanih grešaka,
5. Humoralni status bolesnika s malignim bolestima, nakon provedene terapije u fazi remisije,
6. Humoralni i celularni imunitet 3 mjeseca nakon indukcijske i konsolidacijske terapije bolesnika s leukemijama, limfomima i solidnim tumorima.
7. Istraživanje mikrohematurija pomoću imunoloških metoda,
8. Istraživanje hiperkalciurije u patogenezi bubrežnih kamenaca,
9. Istraživanje funkcije hipofize gojazne djece i problema gojaznosti.
10. Istraživanje komplikacija dijabetesa,
11. Istraživanje problema neanatalneolestaze,
12. Istraživanje problema ulkusnog sindroma u dječjoj dobi,
13. Istraživanje problema rehidracije oralnim putem,
14. Istraživanje humoralne i celularne imunosti dojenčadi s hiperplazijom timusa,
15. Istraživanje plućnih funkcija gojazne djece,
16. Istraživanje imunih reakcija djece s urtikarijom,
17. Istraživanje učestalosti i značenja respiratornih infekcija djece s bronhialnom astmom,
18. Istraživanje hipofize, u suradnji s *Klinikom za unutarnje bolesti* naše bolnice kao i problema strume štitnjače, u suradnji s istom klinikom.

Znanstveni programi na kojima se već radi

Dr Oberiter: Utjecaj hematogenih i imunoloških faktora na pojavu bolesti u novorođenčadi i malog djeteta, Patološka mineralizacija tkiva.

Doc dr Reiner: Ispitivanje humoralne i celularne imunosti dojenčadi s hiperplazijom timusa.

ZAKLJUČAK

Zbog sve veće specijalizacije u pedijatriji, potreba za stručnjacima određenog specifičnog profila (supspecijalista) naglo se povećava.

Za normalni razvoj Klinike potrebno je da za svaku supspecijalizaciju bude educirana dva liječnika specijalista, jer se samo tako može očekivati proširenje stručnog rada, kao i povećanje polikliničkog rada. Treba proširiti poliklinički rad u kojem bi se izvršio najveći broj pretraga i pregleda. Takva poliklinička obrada bila bi glavna dijagnostička obrada. U dobro opremljenim supspecijalističkim ambulantama, može se na najbrži način izvršiti kompletna obrada i najkomplikovanijih slučajeva. Time bi se smanjio broj primitaka bolesnika u Klinikom, smanjen posteljni fond, a dobiveni bi se prostor iskoristio za proširenje specijalističke ambulante. Budućnost obrade bolesnika je u polikliničkom radu. Potrebno je o

svaka supspecijalistička ambulanta radi svakodnevno. Potrebna je opremljenost novom aparaturom, jer samo tehnički moderno opremljena ambulanta ili klinika može pratiti i primjenjivati suvremena dostignuća u dijagnostici. Posljedica neposjedovanje nove aparature bit će smanjeni broj pregledanih i primljenih bolesnika iz Zagreba i unutrašnjosti, jer liječnici iz unutrašnjosti šalju one bolesnike, koje ne mogu potpuno laboratorijski obraditi. Neophodno je potrebna nabava jednog ultrazvučnog aparata, koji se može primijeniti za dijagnosticiranje srčanih grešaka, otkrivanje anomalija i tumora bubrežnih i jetrenih bolesnika, kao i za rano otkrivanje intrakranijalnih krvarenja novorođenčadi i nedonoščadi. Neophodno je potrebno omogućiti daljnju edukaciju mladim liječnicima specijalistima, kao i višem i srednjem medicinskom kadru. Treba i dalje omogućiti pohađanje kongresa, naročito mladim specijalistima. Treba uvesti organizirane tečajeve iz pojedinih područja pedijatrije, ali ti tečajevi ne bi trebalo da budu dulji od 3—4 dana. U planu razvoja rada u Klinici, treba osnovati centar za otrovanja, jer se godišnje u Kliniku prima 80 otrovane djece, od koje su neka vitalno ugrožena. Komatozna stanja akutno akcidentno otrovane djece zahtijevaju intenzivnu skrb. Zbog toga, kao i zbog intenzivne skrbi djece koja leže u Klinici radi naročito teških bolesti, neophodno je otvoriti odsjek za intenzivnu skrb.

Pedijatrija je izvanredno važna medicinska grana jer se brine za normalni razvitak djeteta, za normalni naraštaj i održanje nacije. Moramo se brinuti i za formiranje pedijatarata za budućnost. U budućnosti će se mijenjati i sastav bolesnika pa će biti sve više alergičkih bolesti, imunih bolesti, psihičkih poremećaja. Razvojem medicine i tehnike, mogu se već sada rano otkriti psihički poremećaji, bolesti metabolizma i prirodene malformacije. Samo ranom suvremenom laboratorijskom obradom uz pomoć odgovarajuće opreme, mogu se rano otkriti i liječiti prirodene bolesti metabolizma. Ranim otkrivanjem prirodnih anomalija bubrega, jetre, pluća i srca, mogu se spasiti mnoga djeca. Samo suvremenim pristupom dijagnostici, Klinika će i dalje ostati vrhunska ustanova, koja ima svoju zadaću u liječenju, kao i znanstvenom i edukacijskom radu. Samo takvim načinom rada, Klinika će moći dati i dalje veliki znanstveni, stručni i edukacijski prilog visokom ugledu naše bolnice, kao jedne od vodećih zdravstvenih ustanova u SR Hrvatskoj i Jugoslaviji.